

UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

THE NATIONAL ASSOCIATION OF THE ROMANIAN BARS

L'UNION NATIONALE DES BARREAUX DE ROUMANIE

Nr. 3-AUT-2021

19.01.2021

Către

Domnul judecător Mihai-Bogdan MATEESCU

Președintele Consiliului Superior al Magistraturii

Stimate Domnule Președinte

Comisia Permanentă a Uniunii Naționale a Barourilor din România (UNBR), prin avocat dr. Traian Briciu, Președintele UNBR, vă transmite atașat prezentei comunicări punctul de vedere al Comisiei Permanente a Uniunii Naționale a Barourilor din România privind cererea de „apărare a independenței autorității judecătorești în ansamblul său”, formulată la data de 21.12.2020 de Dragomir Florentina, Ilie Ioana Alina și Matei Ionuț Mihai, judecători în cadrul secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Cu stimă,

pentru Comisia Permanentă a UNBR

Avocat Traian Briciu

Președintele Uniunii Naționale a Barourilor din România

**Punctul de vedere al Comisiei Permanente a
Uniunii Naționale a Barourilor din România privind cererea de „apărare a
independenței autorității judecătorești în ansamblul său”, formulată la data de
21.12.2020 de Dragomir Florentina, Ilie Ioana Alina și Matei Ionuț Mihai, judecători în
cadrul secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție**

În virtutea rolului său de apărare a profesiei de avocat, prin comunicatele din 18 și 21 decembrie 2020, UNBR a supus atenției societății și factorilor de decizie (inclusiv CSM) anumite anomalii din cadrul anchetei penale, care au atras proteste din partea avocaților și o pozitie critica chiar din partea unor magistrați. Aceste aspecte ale anchetei, evidențiate în dosarul „Băneasa”, încalcă principii ale statului de drept, precum secretul profesional, egalitatea de arme, dreptul la apărare și dreptul la un proces echitabil al cetățeanului. În plus, discordanța radicală între cele două hotărâri judecătorești în acest caz este de natură a afecta încrederea în justiție.

De aceea, aspectele invocate de UNBR în comunicările sale **reprezintă chestiuni de interes public** și nu pot fi supuse unei restricții privind libertatea de exprimare, indiferent de stadiul procesului. După cum a constatat Curtea Europeană a Drepturilor Omului în nenumărate cazuri, publicul are un interes legitim legat de furnizarea și disponibilitatea informațiilor referitoare la procedura penală iar observațiile legate de funcționarea puterii judecătorești sunt chestiuni de interes public¹.

Cu toate acestea, UNBR a așteptat până la pronunțarea hotărârii definitive pentru a-și exprima punctul de vedere asupra acestor chestiuni de interes public, astfel încât în niciun caz nu se poate pune problema afectării independenței autorității judecătorești în ansamblul său.

¹ CtEDO Marea Cameră, Morice c. Franței: par. 152. În plus, după cum a constatat Curtea anterior, publicul are un interes legitim legat de furnizarea și disponibilitatea informațiilor referitoare la procedura penală (vezi July și SARL Libération, citat mai sus, § 66), iar observațiile legate de funcționarea puterii judecătorești se referă la o chestiune de interes public (vezi alineatul 125 de mai sus). De fapt, Curtea a fost solicitată deja în alte două spețe, Floquet și Esménard și July și SARL Libération (ambele amintite mai sus), pentru a examina reclamații legate de dosarul Borrel și de dreptul de a valorifica libertatea de exprimare referitoare la comentariile formulate vizavi de modul de derulare a anchetei judiciare, constatănd în ambele spețe faptul că era vorba de o chestiune de interes public.

Par. 153. Prin urmare, Curtea consideră că remarcile reclamantului, supuse incriminării și care făceau referire, la fel ca în spețele Floquet și Esménard și July și SARL Libération, la funcționarea puterii judecătorești și la gestionarea dosarului Borrel, se încadrează în contextul unei dezbateri pe marginea unei chestiuni de interes public, necesitând astfel un nivel ridicat de protecție a libertății de expresie, permitând astfel autorităților o marjă foarte îngustă de apreciere.

În cererea de apărare a independenței puterii judecătorești din 21.12.2020, se încearcă acreditarea în mod fals a ideii că scopul demersurilor UNBR ar fi intimidarea pe viitor a magistraților în cazul pronunțării unor soluții nefavorabile reprezentanților categoriei profesionale a avocaților.

Este însă evident că Hotărârea ÎCCJ a produs un şoc în lumea juridică, nu numai cea a avocaților, chiar din momentul pronunțării acesteia. Or, acest şoc a fost provocat nu de condamnarea unui avocat (care nu e nici pe departe o premieră) ci de discordanța radicală dintre cele două hotărâri judecătorești. Iar pentru avocați, impactul a fost cu atât mai mare cu cât prima instanță îl achitase pe avocat, constatănd că faptele imputate reprezintă de fapt exercițiu normal al profesiei. Hotărârea pronunțată de instanța Înaltei Curți în cazul de față a atras reacții întrucât ar putea avea un impact negativ considerabil asupra abordării rolului avocatului în proces, prin identificarea acestuia cu clientul său.

Acstea sunt motivele reale și evidente care au atras reacția UNBR și protestele avocaților, nu condamnarea unui avocat.

Considerăm că și în lipsa motivării hotărârii de condamnare, la dosarul cauzei există o bază factuală suficientă pentru libera exprimare a UNBR și a Barourilor, în calitate de organisme cu rol de apărare a profesiei împotriva unor practici care încalcă drepturi ale avocaților și alte drepturi fundamentale. Aceste practici, evidențiate în dosarul „Băneasa” se referă la:

- Efectuarea de percheziții la sediul societății de avocatură și ridicarea nu doar a înscrisurilor referitoare la cauză, ci a calculatoarelor cu totul și a altor lucrări profesionale fără legătură cu acuzațiile, cu încălcarea reglementărilor privind secretul profesional;
- Practica transmiterii dosarului cauzei la unitatea de parchet în vederea analizării posibilității exercitării căii de atac, precum și în vederea motivării căii de atac, în condițiile în care Regulamentul instanțelor de judecată prevede expres că dosarul se poate studia doar în arhivă. Acest drept nu este recunoscut în egală măsură și apărării, ceea ce face ca normele juridice care reglementează dreptul la apărare să fie incomplete și lipsite de conținut, aplicate cu dublu standard. Mai mult, în condițiile în care dosarul cauzei este trimis la unitatea de parchet, nimeni nu poate garanta că probele initiale, care au dus la achitarea de la fond, nu au fost înlocuite sau chiar distruse.
- Audierea ca martori a zeci de avocați, în dosare îndreptate împotriva propriilor clienți și interogarea avocaților în legătură cu raționamentele juridice pe care le-au avut în vedere în susținerea intereselor clientului;
- Audierea judecătorilor ca martori împotriva lor însăși, pentru a renega legalitatea propriilor hotărâri.

- Acuzarea avocatului că a folosit aceste hotărâri definitive și irevocabile în exercițiul profesiei, aducându-le în atenția autorităților pentru a susține interesele clientului; În motivarea apelului exercitat de Direcția Națională Anticorupție apar acuzații ale căror „justificări” sunt de neconceput pentru orice jurist și care sunt de natură să inducă temeri grave avocaților privind răspunderea acestora pentru asistarea și reprezentarea clientului.

Extras: (pag 181-182) „(...) activitățile de complicitate pot îmbrăcca orice formă, inclusiv simpla prezență a unei persoane (în speță a avocatului n.n.) alături de autorul infracțiunii, astfel încât să i se dea acestuia siguranța sau încrederea că acțiunile sale sunt sortite succesului.

În plus, în cazul de față, inculpatul Roșu Robert, prezentându-se alături de inculpatul Al României la ședința Consiliului de Administrație al ICDPP, prezentând un volum important de informații referitoare la termeni juridici, dificili de înțeles de către persoane fără pregătire juridică, prezentând noțiuni ca „daune cominatorii”, a influențat decizia luată de membri prezenți în mod covârșitor.

De altfel, din declarațiile membrilor rezultă în mod indubitabil că prezența unui avocat (respectiv inculpatul), care susținea în mod convingător situația imobilului, care le-a înmânat documente în sprijinul celor afirmate, care prezenta siguranță în expunerile făcute, au contat în luarea deciziei de a fi de acord cu solicitarea de retrocedare.

Chiar dacă activitatea inculpatului Roșu Robert nu a fost singura care a condus la determinarea membrilor Consiliului de administrație (întrucât aceștia au indicat în plus ca și motive și prezența inculpatului Al României, dar și afirmațiile numitului Iliescu Horia cum că își asumă luarea deciziei), nu se poate face abstracție de activitatea desfășurată de fiecare din persoanele implicate în activitatea infracțională, fiecare dintre complici desfășurând activitate raportat la propriile mijloace”.

- Condamnarea avocatului și încarcerarea acestuia fără ca acesta să cunoască motivele condamnării sale. Este de notorietate faptul că deși potrivit legii, motivarea hotărârii se face în cel mult 30 de zile de la pronunțare, în practică motivarea durează deseori chiar și mai mult de un an, timp în care persoana condamnată stă la închisoare fără posibilitatea de a exercita căi extraordinare de atac. Acest aspect a fost criticat inclusiv de asociații de magistrații!

Acestea au fost aspectele supuse atenției publice în comunicările UNBR și ale Barourilor și constituie o bază factuală suficientă pentru a justifica libera exprimare, indiferent de argumentele care ar putea fi aduse în motivarea hotărârii ICCJ, cu privire la vinovăția persoanelor implicate în cauză. În niciunul dintre comunicate, UNBR nu comentat cu

UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

THE NATIONAL ASSOCIATION OF THE ROMANIAN BARS

L'UNION NATIONALE DES BARREAUX DE ROUMANIE

privire la vinovăția sau nevinovăția vreunui avocat, judecător sau procuror. Scopul demersurilor UNBR a fost și este să atragă atenția asupra unor pericole grave cu care se confruntă profesia de avocat în România, prin asimilarea avocaților cu clienții lor și o serie de practici care încalcă dreptul la apărare, principiul egalității de arme și autoritatea de lucru judecat.

Nu se poate susține cu temei că exprimarea publică a convingerilor unei profesii cu privire la o hotărâre judecătorească, având o bază factuală în acuzațiile făcute în cauză și motivele de apel, reprezintă un atentat la independența autoritatii judecătoreschi. Hotărârile judecătoreschi beneficiază de *obligativitate și executorialitate*, aspecte pe care nu le-am pus în discuție vreodată, dar nu beneficiază și de o *obligație corelativă și generală de tăcere și necomentare*.

Având în vedere că în cuprinsul memoriului sunt făcute referiri la acțiuni ale UNBR și barourilor, vă solicitam să luati în calcul exprimarea unui punct de vedere în cadrul dezbatelor ce vor avea loc a unui reprezentant al instituției noastre.

COMISIA PERMANENTĂ A UNBR